Suomen Olympiakomitean lausunto hallintovaliokunnalle hallituksen esityksestä 45/2021 vp turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhdennetystä lähestymistavasta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutilaisuuksissa tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä laiksi kokoontumislain muuttamisesta

Suomen Olympiakomitea kannattaa Euroopan neuvoston yleissopimuksen hyväksymistä ja voimaansaattamista sekä kokoontumislain muuttamista esityksessä esitetyllä tavalla. Samalla irtisanotaan vuonna 1985 tehty yleissopimus katsojien väkivallasta ja epäsopivasta käyttäytymisestä urheilutilaisuuksissa (SopS 9/1987).

Nyt irtisanottavan yleissopimuksen syntyhistoria liittyy vahvasti 80-luvulla Euroopassa kontrollista riistäytyneen jalkapallon katsomoväkivallan tukahduttamiseen sekä ottelustadioneilla ilmenneisiin turvallisuutta vaarantaneisiin puutteisiin. Kansallisten ja kansainvälisten liittojen omien toimenpiteiden sekä osaltaan yleissopimuksen luomin urheilujärjestöjä ja viranomaisia sitovin velvollisuuksin otteluiden turvallisuus on merkittävästi paremmalla tasolla kuin sopimuksen syntyhetkellä.

Kuten esityksestä käy ilmi, Suomen lainsäädäntö vastaa nykymuodossaan uuden yleissopimuksen asettamiin vaatimuksiin ja kehittämistarpeet liittyvät lähinnä eri toimijoiden omien menettelytapojen ja keskinäisen yhteistoiminnan sujuvuuteen. Esimerkkinä uutena turvallisuutta uhkaavan tekijänä on koronapandemia, jonka aiheuttaman riskin minimoiminen urheilukilpailujen yhteydessä on edellyttänyt aivan uudenlaista yhteistyötä eri toimijoiden kesken. Yhteistyön eri viranomaisten kesken tulisi olla saumatonta myös tapahtuman jälkeen, kuten viime kesän jalkapallon EM-kilpailut osoittivat kisaturistien palattua Suomeen Venäjältä.

Katsomoväkivallan kitkemisen korostamisen lisäksi lähestymistavaksi on otettu yleisen viihtyisyyden lisääminen tapahtumassa. Viranomaisten, urheilujärjestöjen ja kannattajien yhteistyö on tärkeää viihtyisän ilmapiirin luomiseksi. Erityisesti tämä korostuu kansainvälisissä tapahtumissa, joihin saattaa virrata rajojen yli maasta toiseen kymmeniätuhansia kannattajia. Kansainvälisen yhteistyön sujuminen urheilujärjestöjen ja eri maiden viranomaisten välillä on näissä tapahtumissa tärkeää. Viihtyisyys ei ole pelkästään fyysiseen turvallisuuteen liittyvää. Kaikenlainen epäasiallinen käytös kuten rasistinen tai muunlainen henkilöön käyvä huutelu ovat omiaan vähentämään viihtyisyyttä ja karkottamaan tietyt ihmis- ja ikäryhmät pois katsomoista.

Urheilupaikkojen rakentamisessa tulee huomioida esteettömyys, jotta mahdollisimman monella on pääsy tapahtumiin.

Jalkapallo-otteluita koskevat menettelyt ovat monistettavissa myös muihin urheilutilaisuuksiin ja yleissopimus antaakin siihen mahdollisuuden. Suomen Olympiakomitea pitää tärkeänä, että esimerkiksi joukkuelajien lajiliitot rakentavat ylimmille sarjatasoilleen seuralisenssijärjestelmän (tai kehittävät olemassa olevia seuralisenssijärjestelmiään), jonka yhtenä elementtinä on tapahtumaturvallisuutta edistävät toimenpiteet.

Urheilutilaisuuden tunnelman luo yleisö. Maksava yleisö on myös tärkeä lajiliiton tai seuran talouden kannalta. Terveysturvallisuus on tärkeä ja urheilujärjestöt ovat hoitaneet koronapandemian aikana

turvallisuuden esimerkillisesti. Lainsäätäjän tulee jatkossa uusien pandemioiden tai vastaavien ilmetessä ripeämmin rakentaa työkalut yleisötilaisuuksien rajoitusten minimoimiseksi. Jos muualla maailmassa on rakennettu toimivia järjestelmiä, kuten koronapassi, uskoisi niiden terveysturvallisuuden näkökulmasta toimivan Suomessakin.

Helsingissä 14.9. 2021

Mikko Salonen

toimitusjohtaja

Suomen Olympiakomitea